

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Beleid

Onderwerp:

bibliotheekpas gratis tot en met 26 jaar en boetevrij tot en met 17 jaar

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 25-04-2023
Notanummer	: 2023-402
Datum	: 25-04-2023
Programma	: 09 - Jeugd en onderwijs
Portefeuillehouder	: Wethouder Duursma,
Bijlage(n)	: Conceptpersbericht Uitbreiding gratis abonnement bibliotheek.docx

Parafering

19-04-2023: Wethouder
19-04-2023: Programmamanager

Agendering

* 20-04-2023: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

* 21-04-2023: Teammanager Concernstaf en Adjunct-secretaris

Definitieve akkoord

B & W d.d.: 25-04-2023

Besluit

1. Jongeren tot en met 17 jaar bij de bibliotheek Deventer boetevrij te laten lenen
2. Het gratis jeugdabonnement voor de bibliotheek tot en met 17 jaar uit te breiden naar tot en met 26 jaar
3. De kosten van €26.000 te dekken binnen het programma jeugd en onderwijs

De nota en het besluit openbaar te maken.

Inleiding

Jongeren tot en met 17 jaar boetevrij te laten lenen.

Lidmaatschap voor kinderen is gratis voor kinderen tot 18 jaar. Er wonen circa 20.000 kinderen van 0 tot 18 jaar in Deventer. Van die kinderen zijn 14.000 al lid van de bibliotheek: 6000 kinderen niet.

Op dit moment dreigt een kwart van de kinderen laaggeletterd van school te komen. Kinderen in Nederland lezen steeds minder vaak en met steeds minder plezier. Korte teksten worden gelezen, vooral op de computer of de smartphone, maar aan 'diep' lezen wordt steeds minder tijd besteed. Dit is een zorgwekkende trend. Het doel van dit voorstel is dit tijt te keren door boeken en lezen laagdrempeliger te maken en daarmee het leesplezier te stimuleren. Door fictie te lezen, kan je je beter inleven, meer begrip opbrengen voor anderen en gemakkelijker nieuwe contacten leggen. En het helpt de woordenschat en taalvaardigheid te vergroten.

Om alle kinderen in Deventer die gelijke kans te geven is het voorstel om zo veel mogelijk drempels weg te halen op weg naar meer leesplezier. Bij alle

vestigingen van de bibliotheken in Deventer vinden kinderen een schat aan boeken, verhalen en hulpvaardige medewerkers die precies weten wat past bij welk kind.

In Deventer zijn 6000 kinderen geen lid van de bibliotheek. Hoe kan dat? Uit landelijk onderzoek en ervaring uit gesprekken op scholen, blijkt dat de angst of schaamte voor een boete of het boetebedrag zelf een drempel is voor sommige kinderen en verzorgers om naar de bibliotheek te komen of lid te worden van de bibliotheek. Daarom wordt een boetevrij jeugdabonnement voor alle kinderen in Deventer voorgesteld.

Een gratis jeugdabonnement tot en met 26 jaar

Vorig jaar had de bibliotheek 1300 leden die 17 jaar waren. Daar bleven toen zij 18 jaar werden maar 28 leden van over. 98% van de jeugd zegt hun abonnement op zodra ze daarvoor moeten betalen.

Samen met de gemeente, de basisscholen en nu ook de middelbare scholen wordt gewerkt aan taalvaardigheid en leesvaardigheid van de jeugd in Deventer. Dat werk stopt niet bij 18 jaar. Van de jeugd zegt 98% het abonnement stop op het moment dat ze hiervoor moeten betalen. En daardoor is het een stuk moeilijker deze doelgroep te bereiken.

Voor scholieren, studenten en starters is een bibliotheek abonnement een hele uitgave. Deze groep is al veel in de vestiging in het centrum. En een lidmaatschap heeft ze veel te bieden. Denk aan het gratis oefenen voor het autotheorie-examen, gratis studie- en werkplekken, boeken die je kunt gebruiken voor je studie, de nieuwste young adult boeken voor leesplezier, workshops of informatie voor alles wat je moet regelen met de digitale overheid als je 18 bent. Daarvoor kunnen ook jongeren bij een informatiepunt digitale overheid (IDO) terecht die op steeds meer plekken te vinden zijn. Ook zij hebben moeite met de digitale dienstverlening van overheidsorganisaties. Ze vinden de taal en digitale kanalen ingewikkeld.

Om deze groep te bereiken helpt een gratis abonnement voor alle jongeren tot en met 27 jaar. Dat kan bereikt worden door promotie in de vestigingen van de bibliotheek en door nog breder samen te werken met het beroeps- en hoger onderwijs of andere partners.

Samen met de studentambtenaren wordt gekeken waar jongeren behoefte aan hebben en waar de mogelijkheden liggen om het bereik te vergroten.

De bibliotheek werkt momenteel samen met de gemeente aan een publieke agenda. Hierin staan onder andere thema's uit het bestuursakkoord: 'voorkomen van ontwikkelachterstanden', 'het bieden van een goed toekomstperspectief' en 'Deventer aantrekkelijk maken als studentenstad en voor young professionals'. Door samen met de bibliotheek te investeren in meer leesvaardigheid, leesplezier en laagdrempelige toegang wordt bijgedragen aan deze gezamenlijke agenda.

Beoogd maatschappelijk resultaat

"De taal heeft mij gered" (Özcan Akyol). Een van de uitgangspunten van het jeugdbeleid is dat opgroeien in Deventer leuk moet zijn: dat kinderen en jongeren een fijne tijd in Deventer hebben. De voorgestelde besluiten dragen bij aan laagdrempelige toegang tot boeken en leesplezier. Daarnaast is het de verwachting dat boetevrij lenen tot en met 17 jaar en een gratis abonnement tot en met 26 jaar zal bijdragen aan het vergroten van de taalvaardigheden en

kansengelijkheid. Bijvoorbeeld door laagdrempelige toegang en bereik jongeren voor het informatiepunt digitale overheid. De besluiten maken Deventer aantrekkelijk als studentenstad en voor young professionals.

Kader

- * Van wieg naar werk
- * Bestuursakkoord "Dichtbij, Betrokken & Bevlogen"

Betrokken partijen en participatie

Betrokken partijen zijn de: bibliotheek, studentambtenaren en de programma's: burger en bestuur, economie, meedoen, kunst en cultuur, inkomensvoorziening en arbeidsmarkt

Argumenten voor en tegen

Argumenten tegen boete vrij jeugdabonnement

De meeste boetes zijn klein, de boete is tien cent per boek per dag. En de meeste leners die een boete krijgen zijn maar een paar dagen te laat. De boete snappen mensen, maar vervelend is het wel. Zeker in gezinnen met meerdere kinderen die veel lezen, kunnen deze bedragen oplopen.

Argumenten voor boete vrij jeugdabonnement:

Uit onderzoek bij andere bibliotheken blijkt dat stoppen met boetes kan leiden tot:

- * Meer leesplezier: leden en in het bijzonder kinderen en gezinnen gaan meer lenen en dus meer lezen omdat zij zich geen zorgen meer hoeven te maken over oplopende boetes.
- * Een positievere ervaring met de Bibliotheek: leden met een boetevrij abonnement hebben een positievere ervaring met de bibliotheek en de medewerkers. Gesprekken over boetes maken plaats voor gesprekken over de leukste boeken voor een kind.
- * Meer leden: een boetevrij jeugdabonnement kan nieuwe leden aantrekken
- * Er worden nog net zoveel boeken op tijd (en te laat) ingeleverd als daarvoor
- * Boeken komen gewoon terug, ook zonder de dreiging van de boete
- * Administratieve- en tijdsbesparing voor de bibliotheek

Argumenten tegen een verlenging van het gratis jeugdabonnement tot en met 26 jaar

Jongeren hebben een eigen verantwoordelijkheid en keuze om te kiezen voor een abonnement (5 euro per maand, 60 euro per jaar).

Argumenten voor een verlenging van het gratis jeugdabonnement tot en met 26 jaar

Meer leesplezier. Laagdrempelige toegang tot faciliteiten van de bibliotheek.

Veel groter bereik van een belangrijke doelgroep om digitale vaardigheid, taalvaardigheid en leesvaardigheid te stimuleren.

Financiële consequenties en dekking

Op dit moment zijn de inkomsten voor de bibliotheek aan boetes bij jeugdabbonnementen € 15.000 per jaar. Het boetevrij maken van de jeugdabbonnementen zal deze kosten met zich meebrengen.

Er zijn op dit moment 188 betalende leden van 18-27. Het omzetten van deze abonnementen naar een gratis abonnement betekent een inkomstendering bij de bibliotheek van maximaal € 11.000 per jaar.

De totale inkomstendering bij de bibliotheek van € 26.000 zullen gedekt worden binnen het programma jeugd en onderwijs.

De kosten van het bereiken, betrekken en stimuleren van jongeren om gebruik te maken van de faciliteiten van de bibliotheek bedragen €10.000 per jaar. Deze kosten neemt de bibliotheek voor haar rekening. En worden door de bibliotheek gedekt uit de verlaging van de administratieve lasten die het verwerken, innen van boetes met zich meebrengt.

Openbaarmaking en communicatie

Dit besluit wordt toegelicht met een persbericht.

Aanpak en uitvoering

Na besluitvorming zal dit gecommuniceerd worden aan de bibliotheek die de uitvoering ter hand neemt.

De studentambtenaren zullen in overleg met de bibliotheek, Saxion en Aventus een bijdrage leveren aan het bereiken van de doelgroep tot 28 jaar.

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	bibliotheekpas gratis tot en met 26 jaar en boetevrij tot en met 17 jaar		
Nummer	2023-402	Portefeuillehouder	Wethouder Duursma,
Team	DEV-BLD	Datum	25-04-2023

Inleiding

Met deze mededeling informeren we de raad over het boetevrij laten lenen bij de bibliotheek Deventer voor jongeren tot en met 17 jaar en het gratis jeugdabonnement tot en met 17 jaar uit te breiden naar jongeren tot en met 26 jaar.

Kader

Beleidskader Van wieg naar werk
Bestuursakkoord "Dichtbij, Betrokken & Bevlogen"

Kern van de boodschap

"De taal heeft mij gered" (Özcan Akyol). Een van de uitgangspunten van het jeugdbeleid is dat opgroeien in Deventer leuk moet zijn: dat kinderen en jongeren een fijne tijd in Deventer hebben. De besluiten om boetevrij te lenen tot 18 jaar en een gratis abonnement tot en met 26 jaar dragen bij aan laagdrempelige toegang tot boeken en leesplezier. Daarnaast is het de verwachting dat dit zal bijdragen aan het vergroten van de taalvaardigheden en kansengelijkheid. Bijvoorbeeld door laagdrempelige toegang en bereik jongeren voor het informatiepunt digitale overheid. De besluiten maken Deventer aantrekkelijk als studentenstad en voor young professionals.

Nadere toelichting

Jongeren tot en met 17 jaar boetevrij te laten lenen

Lidmaatschap voor kinderen is gratis voor kinderen tot en met 17 jaar. Er wonen circa 20.000 kinderen van 0 tot 18 jaar in Deventer. Van die kinderen zijn 14.000 al lid van de bibliotheek: 6000 kinderen niet.

Op dit moment dreigt een kwart van de kinderen laaggeletterd van school te komen. Kinderen in Nederland lezen steeds minder vaak en met steeds minder plezier. Korte teksten worden gelezen, vooral op de computer of de smartphone, maar aan 'diep' lezen wordt steeds minder tijd besteed. Dit is een zorgwekkende trend. Het doel van dit besluit is dit tijt te keren door boeken en lezen laagdrempeliger te maken en daarmee het leesplezier te stimuleren. Door fictie te lezen, kan je je beter inleven, meer begrip opbrengen voor anderen en gemakkelijker nieuwe contacten leggen. En het helpt de woordenschat en taalvaardigheid te vergroten.

Om alle kinderen in Deventer die gelijke kans te geven heeft het college besloten om mogelijke drempels weg te halen op weg naar meer leesplezier. Bij alle vestigingen van de bibliotheken in Deventer vinden kinderen een schat aan boeken, verhalen en hulpvaardige medewerkers die precies weten wat past bij welk kind.

In Deventer zijn 6000 kinderen geen lid van de bibliotheek. Hoe kan dat? Uit landelijk onderzoek en ervaring uit gesprekken op scholen, blijkt dat de angst of schaamte voor een boete of het boetebedrag zelf een drempel is voor sommige kinderen en verzorgers om naar de bibliotheek te komen of lid te worden van de bibliotheek. Daarom is besloten een boetevrij jeugdabonnement voor alle kinderen in Deventer in te voeren.

Een gratis jeugdabonnement tot en met 26 jaar

Vorig jaar had de bibliotheek 1300 leden die 17 jaar waren. Daar bleven toen zij 18 jaar werden maar 28 leden van over. 98% van de jeugd zegt hun abonnement op zodra ze daarvoor moeten betalen.

Samen met de gemeente, de basisscholen en nu ook de middelbare scholen wordt gewerkt aan taalvaardigheid en leesvaardigheid van de jeugd in Deventer. Dat werk stopt niet bij 18 jaar. Van de jeugd zegt 98% het abonnement stop op het moment dat ze hiervoor moeten betalen. En daardoor is het een stuk moeilijker deze doelgroep te bereiken.

Voor scholieren, studenten en starters is een bibliotheekabonnement een hele uitgave. Deze groep is al veel in de vestiging in het centrum. En een lidmaatschap heeft ze veel te bieden. Denk aan het gratis oefenen voor het autotheorie-examen, gratis studie- en werkplekken, boeken die je kunt gebruiken voor je studie, de nieuwste young adult boeken voor leesplezier, workshops of informatie voor alles wat je moet regelen met de digitale overheid als je 18 bent. Daarvoor kunnen ook jongeren bij een informatiepunt digitale overheid (IDO) terecht die op steeds meer plekken te vinden zijn. Ook zij hebben moeite met de digitale dienstverlening van overheidsorganisaties. Ze vinden de taal en digitale kanalen ingewikkeld.

Om deze groep te bereiken helpt een gratis abonnement voor alle jongeren tot en met 26 jaar. Dat kan bereikt worden door promotie in de vestigingen van de bibliotheek en door nog breder samen te werken met het beroeps- en hoger onderwijs of andere partners.

Samen met de studentambtenaren wordt gekeken waar jongeren behoefte aan hebben en waar de mogelijkheden liggen om het bereik te vergroten.

De bibliotheek werkt momenteel samen met de gemeente aan een publieke agenda. Hierin staan onder andere thema's uit het bestuursakkoord: 'voorkomen van ontwikkelachterstanden', 'het bieden van een goed toekomstperspectief' en 'Deventer aantrekkelijk maken als studentenstad en voor young professionals'. Door samen met de bibliotheek te investeren in meer leesvaardigheid, leesplezier en laagdrempelige toegang wordt bijgedragen aan deze gezamenlijke agenda.

Op dit moment zijn de inkomsten voor de bibliotheek aan boetes bij jeugdabonnementen € 15.000 per jaar. Het boetevrij maken van de jeugdabonnementen zal deze kosten met zich meebrengen. Het omzetten van deze abonnementen naar een gratis abonnement betekent een inkomstenderving bij de bibliotheek van maximaal € 11.000 per jaar. Er zijn op dit moment namelijk 188 betalende leden van 18-27. Deze inkomstenderving bij de bibliotheek van in totaal € 26.000 zullen gedekt worden binnen het programma jeugd en onderwijs.

De kosten van het bereiken, betrekken en stimuleren van jongeren om gebruik te maken van de faciliteiten van de bibliotheek bedragen €10.000 per jaar. Deze kosten neemt de bibliotheek voor haar rekening. En worden door de bibliotheek gedekt uit de verlaging van de administratieve lasten die het verwerken, innen van boetes met zich meebrengt.

